

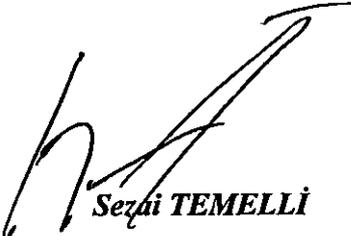
TMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16511
Tarih : 17.02.2026

10/3774

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son dönemlerde Boğaziçi Üniversitesi başta olmak üzere yükseköğretim kurumlarında öğrenci kulüplerinin faaliyet alanlarının daraltılması, kampüs giriş ve çıkışlarının güvenlikçi uygulamalarla kapatılması, barışçıl protestolara yönelik kolluk müdahaleleri, mezun ve akademisyenlerin kampüse erişimlerinin idari kararlarla sınırlandırılması, barınma imkanlarına ilişkin belirsizlikler yaratılması ve üniversite yaşamının katılıma kapalı biçimde yeniden düzenlenmesine ilişkin uygulamaların arttığı görülmektedir. Bu uygulamalar üniversitelerin bilimsel ve idari özerkliği, öğrencilerin eğitim ve barınma hakları ile ifade ve örgütlenme özgürlükleri bakımından ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Bu kapsamda Boğaziçi Üniversitesi'nde Şubat 2026 tarihinde yaşanan kulüp odalarının tahliyesi, kampüsün kapatılması, kolluk müdahaleleri ve yurtlara ilişkin tasarruflar başta olmak üzere yükseköğretim kurumlarında benzer biçimde ortaya çıkan uygulamaların hukuki, idari ve insan hakları boyutlarıyla incelenmesi; varsa hak ihlallerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz. (17.02.2026)

Sezai TEMELLİ
DEM Parti Grup Başkanvekili
Muş Milletvekili

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

GEREKÇE

Son dönemde yükseköğretim kurumlarında ortaya çıkan uygulamalar, üniversite özerkliği, gençliğin eğitim hakkı ve demokratik katılım alanları bakımından kaygı verici bir tablo ortaya koymaktadır. Bu çerçevede Şubat 2026'nın ilk yarısında Boğaziçi Üniversitesi'nde yaşanan gelişmeler, söz konusu eğilimlerin en görünür ve çarpıcı örneklerinden biri olmuştur.

Şubat 2026'nın ilk yarısında Boğaziçi Üniversitesi'nde yaşanan gelişmeler, yalnızca bir yükseköğretim kurumunun iç idari tasarrufları olarak değerlendirilemeyecek, anayasal hak ve özgürlükler, üniversite özerkliği ve demokratik toplum düzeni bakımından doğrudan sonuçlar doğuran niteliktedir. Öğrenci kulüplerinin Güney Kampüs'te yer alan mekanlarından gece yarısı kolluk kuvvetleri eşliğinde tahliye edilmesi, kampüs giriş ve çıkışlarının kapatılması, barışçıl protesto hakkını kullanan öğrencilere yönelik biber gazlı müdahale ve gözaltı işlemleri, mezunların üniversiteye giriş haklarının uzun süreli idari kararlarla iptal edilmesi ve akademisyenlerin kampüse alınmaması yönündeki uygulamalar kamuoyunda ciddi kaygı yaratmıştır.

Üniversiteler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca bilimsel özerkliğe sahip kamu tüzel kişilikleridir. Bu özerklik yalnızca akademik faaliyetlerin içeriğine ilişkin değil, üniversitenin kendi kültürel, sosyal ve yönetsel yaşamını çoğulcu biçimde sürdürebilmesini de kapsar. Öğrenci kulüpleri, üniversite yaşamının asli unsurları olup örgütlenme özgürlüğünün ve ifade hürriyetinin somut mekansal karşılıklarıdır. Bu alanların gece yarısı operasyonlarıyla boşaltılması ve faaliyetlerin fiilen sürdürülemez hale getirilmesi, üniversite bileşenlerinin yönetime katılımı ve kamusal alanı kullanma hakkı bakımından ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Anayasa'nın 25 ve 26'ncı maddeleri düşünce ve ifade özgürlüğünü, 34'üncü maddesi toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını güvence altına almıştır. Kampüs içerisinde barışçıl nitelikteki protestolara yönelik kolluk müdahalelerinin demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine uygun olup olmadığı, bağımsız ve şeffaf bir denetimi zorunlu kılmaktadır. Eğitim ve öğrenim hakkını düzenleyen 42'nci madde çerçevesinde ise kampüsün tamamen kapatılması, derslerin zorunlu biçimde çevrimiçi yapılması ve öğrencilerin fiilen kampüs dışına çıkarılmasının hukuki dayanaklarının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

13 Şubat 2026 tarihinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın üniversitede gerçekleştirdiği ziyaret sırasında alınan olağanüstü güvenlik tedbirleri ve kampüsün "öğrencisizleştirilmesi" yönündeki uygulamalar, idarenin takdir yetkisinin sınırları ve kamu gücünün kullanımında ölçülülük ilkesi bakımından ayrıca değerlendirilmelidir. Kamu gücünün kullanımı, hiçbir koşulda temel hak ve özgürlüklerin özünü ortadan kaldıracak ya da üniversiteleri demokratik tartışma alanı olmaktan çıkaracak biçimde genişletilemez.

Öte yandan, üniversite bünyesindeki yurtlara ilişkin son dönemde alınan kararlar öğrencilerin barınma hakkı bakımından ciddi bir belirsizlik yaşamasına neden olmuştur. 154 yıllık geçmişe sahip yurt binasının işlevi sonlandırılmış, söz konusu yapının öğrenci yurdu olarak kullanımına

son verilmesiyle birlikte burada kalan öğrenciler başka yurtlara yönlendirilmiş, ancak kapasite ve yerleştirme planlamasına ilişkin yeterli ve şeffaf bir bilgilendirme yapılmadığı için çeşitli mağduriyetler açığa çıkmıştır. Bunun yanı sıra, bazı yurtlarda kontenjanlar daraltılmış, öğrenciler oda değişikliklerine zorlanmış ve özellikle maddi imkânları sınırlı olan öğrenciler açısından barınma seçenekleri fiilen azaltılmıştır. Barınma meselesinin öğrencilerin eğitim hayatını sürdürebilmesi noktasında temel bir koşul olduğu gözetildiğinde öğrencilerin hem yaşamları hem de akademik hayatları olumsuz etkilenmiştir.

Ayrıca Boğaziçi Üniversitesi'nde yaşananların yalnızca bu üniversiteye özgü olmadığı, diğer üniversitelerde de benzer biçimde öğrenci kulüplerine, kampüs yaşamına ve barışçıl protestolara yönelik sınırlamaların arttığı gözlemlenmektedir. Üniversiteli gençliğin barınma, ekonomik güvencesizlik, demokratik katılım ve ifade özgürlüğü gibi temel sorunlarına çözüm üretmek yerine güvenlikçi ve merkezîyetçi uygulamaların tercih edilmesi, yükseköğretim alanında gençlerin taleplerine kapalı bir anlayışın güçlendiğini göstermektedir. Dolayısıyla üniversitelerde açığa çıkan sorunların bütüncül biçimde ele alınması gerekmektedir.

Bu tablo, gençliğin eğitim hakkının giderek daralan bir çerçeveye sıkıştırıldığını göstermektedir. Eğitim hakkı yalnızca akademik faaliyetin sürdürülmesi ile sınırlandırılmadığı gibi, öğrencilerin barınma güvencesine sahip olduğu, kampüs yaşamına katılabildiği, sözünü söyleyebildiği ve kendisini güvende hissettiği bir ortamın varlığını gerektirir. Gençlerin temel ihtiyaçlarının belirsizlikle karşılandığı ve demokratik katılım alanlarının sınırlandığı bir yükseköğretim düzeni, eğitim hakkını fiilen zayıflatmaktadır. Dolayısıyla başta Boğaziçi Üniversitesi'nde yaşanan kulüp odalarının tahliyesi, kolluk müdahaleleri, kampüsün kapatılması, mezun ve akademisyenlere yönelik idari işlemler olmak üzere, üniversitelerde karşılaşılan benzer sorunların hukuki, idari ve insan hakları boyutlarıyla tüm yönleriyle incelenmesi, varsa hak ihlallerinin tespiti ve benzer uygulamaların önlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.